

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (12 fr.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyeszk. centiméterenként 8 fillér.

(párosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyílttér soronként 40 fillér.

Csütörtök, Október 8.

Szeged gyászol.

Kolozsvár, okt. 7.

(△) A véletlennek valóban csudafatos szeszélye hordja össze egy esztendő óta azokat az eseményeket, amelyek alkalmasak arra, hogy a magyar népek dübe és gyűlölsége a közös hadsereg iránt és minden függelőke iránt toronymagasságig nőjön.

Ami rosszakarat egymást utáló néptajok lelkében csak összegyűlhet, azt a közös hadsereg vezetősége mind rák önti. Ami lealázást egy leigázott nemzet eltiprójától kiállani kénytelen, azt a magyar nemzet mind kénytelen volt kiállani a védelmünkre hivatott hadseregtől. Ami sérelem egy államon csak megeshetik, azt mind megejtették rajtunk azok a katonák, akik csakójukon a kétféle sást, nyelvűt magyarkáromlást hordanak s akiknek — hihetetlen — mi adunk pénzt is, hatalmat is. A Nessi-ügytől elkezdve Chlopyn át, a kiszolgált katonák benntartásán keresztül egészen a szegedi merényletig minden, minden ezt hirdeti, ezt ordítja a fülünkbe és ki a nagyvilágba.

Ha jogainkra hivatkozunk, kardcsörtetéssel akarják a jogot elfojtani. Ha csöndesen vagyunk, fölingerelnek. Ha békén vagyunk nemzetiségeinkkel, ők lázítják föl őket ellenünk. A magyar nemzet emlékeit megcsufolják, nagyjait gyalázzák, de megkívánják azt, hogy becsüljük az ő nagyjait, hajadonfővel tiszteljük meg az ő, nekünk százszor átkozott hagyományait. Mi a mi hadseregünkben nem tudunk magunknak becsületet szerezni, ők a mi országunkra rá tudják kényszeríteni az ő akaratukat.

Alkotmányunkra föl nem esküsznek. Parlamentünknek fittyet hányanak. Népünket szeguletkönek tekintik. Ha vígadunk, megrontják ünnepünket. Ha szomorkodunk, beduhajkodnak szomorúságunkba. Ha gyászolunk, gondoskodnak róla, hogy még több okunk legyen a gyászra. Gonosz ösztön és kiszámított tervszerűség párosodása az, ami a katonaság által ellenünk elkövetett gaztetteknek a szülője.

Chlopy után Szeged. Formanek után Dominik. Az alkotmány

fölugása után a polgári hatalom legyűrése. Mire várunk még? Mi lesz még? Mit követhetnek még el ellenünk.

Igaz, hogy Budapest utcáin még szabad magyarul beszélni, pedig Helsingforstban már csak ott-bon szabad. Igaz, iskoláinkban még szabad a himnusz énekelni, pedig Varsóban már nem engedik meg. Igaz, asszonyainkat még nem gyalázzák meg, pedig a török katonák a bolgár vilajetekben ezt is megtették. De csak türelem, várjunk még annyit, mint eddig vártunk és megjön ez is. Mikor volt jobb az osztrák az orosznál s mikor volt olyan, mint a török? Az evolúció majd még közelebb hoz finn testvéreinkhez és lengyel barátainkhoz. Csak hagyjuk fejlődni a dolgokat.

A szegedi gyalázat egy nagy ugrás ebbe a jövőbe.

Katonákkal raboltatták meg a város tulajdonát. Hiszen az a Kossuth-szobor Szeged városáé és Szeged városa megtűrt azon olyan koszorút, a milyent akar. Katonákkal lökdöstették el a polgári rendőreit. Pedig azok a rendőrök fönn tudták tartani a rendet, mert kar sem esett abban. Katona mászott föl a Kossuth-szoborra, hogy le tudja onnan rabolni az ő emlékére magyar emberek által odadett koszorút.

Hiszen szégyen és gyalázat már az is, hogy abba a rendeletbe »katonának nem szabad politizálnia« bele akarják ölni minden katonasorba került magyar ember hazafiasságát, becsületét és önérzetét, hogy a sivárrá lett lelkében az osztrák szellem számáértövisé és dudvája gyökerezze meg; de ha nem szabad is politizálnia a katonának s ha azok a katonák, akik a koszorút odadették, valóban politizáltak is, még akkor is jogtalan, törvénytelen és gáz eljárás volt azt a koszorút onnan katonai karhatalommal eltávolítani.

Van Szegeden polgári hatóság, s ez a hatóság funkcionált október 6-án is, ha ez a hatóság hazafias is s ha funkcióját nem a magyarság megtapasztalásában tudja is. Ha jogtalan volt, ha tiltott volt annak a koszorúnak katonák részéről való fölvetése, kutassák ki, büntessék

meg azokat, akik paragrafusaiak ellenére azt föltették. Ehez van joguk — ha a hatalom joga is.

Ha jogtalanuk, ha törvénytelenek találták azt, hogy a hatóság ott hagyta azt a koszorút, jelentették volna föl illetékes hatóságának a városi hatóságot. Ehez is volt volna joguk. De már ahhoz nem volt joguk hogy a város jószágjára kezdet tegyenek, ahhoz nem volt joguk, hogy fölfogásuknak fegyverrel szerezzenek érvényt, ahhoz nem volt joguk, hogy a polgári hatóság rendeletét erőszakkal másítsák meg. Ezekhez a jogtalanságokhoz azok a szegedi parancsnokok a chlopy-i parancsban kaptak utasítást s a legfelsőbb haduri protektorátustól kaptak vérszemet.

Ami a koszorúrablás és kegyeletrontás után következett, az minden katonai erőszakoskodásnak szokott sablonja után történt. Hogy taposták, verték, szúrták a szegedi magyar népet, amiért nem tudta tűrni a gyalázatot, amiért fölháborodott a jogtalanságon, az ugye nem ritkaság? Hadd folyjon egy kis magyar vér. Ettől az érvágástól talán elmúlik a berzenkedő kedve.

Hanem a taposás, verés, szurás nem elégítette ki a szegedi bakatizszték. Föltették a bőrüket, mint ahogy csak osztrák katonatisztek szokták féltetni és bele akartak lövetni a szegedi népbe. Töltettek is, céloztattak is, tüzet kommandírozattak is s a bakák löttek is, de nem a népbe, hanem — a feje fölé. A magyar legények nem hajtották végre a katonakabátba bujt bestiának azt a parancsát, hogy a halomra löjjék a magyar népet, mely közt talán testvérük, talán apjuk, vagy anyjuk van. Hanem ők löttek, szúrtak, vágta a nyulszívű és nyullabú hős vitézek, a tiszt urak, hiszen a fegyelem a hátuk mögé parancsolt két század védelmezőt. Hogyne vitézkedtek volna hát!

Ez az okos és hazafias ellenállás, amit a magyar bakák kifejtettek, ez talán a legjelentősebb momentum a szegedi attentátumnak. De van még egy rendkívül jelentőségteljes mozzanata s ez az, hogy Temesvárról két század oláh bakát rendelték ki a tiszt urak

félelmének enyhítésére, irhájának megvédésére s a magyar népnek esetleg szükségessé válható össze-lövetésére. Kibújt hát a szög a zsákból. Ime ez az osztrák armádiának előre kiszámított sakkhúzása: a magyar ellen a nemzetiségeket föl vonultatni. A magyar katonákat bezárni a kaszányába, hogy az oláh meg a szerb katonaság garmadára löjje a fegyvertelen magyar népet. Ez az osztrák hagyományos taktikája, ez a hadtestek és a csapattestek elosztásának s a tiszték beosztásának rejtjelme, galád titka. Talán valóban itt az alkalom, hogy ez a titok kipattanhasson?!

És a szegedi rémtett megtörténhetett a kiegyezés után való 36-ik esztendőben, mikor nekünk állítólag »magyar hadsereg«-ünk is van. Aki ebbe bele-nyugszik, am hagyjon föl a nemzeti küzdelemmel.

— A nagyenyedi szabadelvűpárt. Az utóbbi tíz hónap alatt alakult 80—100 egészen új függetlenségi pártkör mellett, Nagyenyeden alakult meg az egész ország területén az egyetlen új szabadelvűpárt. Az enyedi választókörlet szabadelvűpártja folyó hó 4-én tartotta alakuló közgyűlését. A gyűlés iránt a városban a legkisebb érdeklődés sem mutatkozott, pedig a közgazgatás hetek óta buzgalkodott a gyűlés érdekében. Nyolc-tíz körjegyző vezetése alatt mintegy 30—40 vidéki választópolgár jött el a gyűlésre. Az alakuló gyűlés bizonyos programot is fogadott el, ez azonban végtelen sávny vála. Fájdalom, a debreceni szabadelvűk határozatát nem tették az ottaniak magukévá, hanem e helyett elfogadtak egy fölfelőlindig jó, lefelé pedig csak az első pillanatra tetszős katonai programot. A magyar szolgálati és vezényleti nyelvet nem követelik, hanem csak »hajítják, hogy »lehetőleg mielőbb« valósuljon meg. A magyar tisztképzésre fektetik a fősúlyt, szerényen. — Nem foglalkoztak semmivel a legaktuálisabb kérdésekkel sem: a három évet kiszolgált katonák ügye, Körber kirohanása, a chlopy-i hadiparancs, manifesztum, az adó- és ujone kérdése egyáltalán nem érdekli a nagyenyedi szabadelvűeket. Az alakulás különben megtörtént. Elnök let. Folyovich Sándor kir. körjegyző. Alelnöknek és titkárnak választották meg a jelenlévők egy negyed részét, a másik negyed részét jegyzőnek, a többi pedig választmányi tagnak.

én azt hittem, hogy ezen a pesti kiállításon is mind kiállított kis leányokat fogok látni. De bizony nem azt láttam. Hanem volt ott sok, sok porcellán, meg viasz-baba, csipkés, meg fényes selyemruhába öltöztetve. Meg is írtuk majd karácsonykor az anygalkának, hogy nekünk innen hozzon babát, mert ezek nagyon szépek. Aztán láttam egy másik szobában óriási nagy csokoládé elefántokat. Igen! igazi csokoládé elefántokat, meg csokoládé kocsi. — Jaj de szerettem volna megkóstolni egy kicsit, hanem valami haragos képt, nagy bajuzó bácsi mindig ott sétált és én attól nagyon féltem. Igen! és még azt is megakartam írni az anygalkának, hogy láttam a kiállításon egy gyönyörű baba-szobát, még villamos lámpa és villamos csengő is volt benne. Ugy-e az anygalka meg fogja érteni, ha csak ennyit írok?!! —

Pesten nem is néztünk meg már semmi egyebet, mert még aznap elindultunk Abbáziába. Legjobban szerettem Abbáziába a tengert. Pedig eleinte nagyon féltem tőle. Ugy hullámozt, hogy amikor bárkázunk, mindig két kézzel kapaszkodtam az apuka nyakába, különben bizonyosan elnyelt volna egy hullám.

Hanem még a tengerrel is sokkal, sokkal jobban szerettem Prielle Cornélia német. Tőle, nem is féltem soha. Olyan kedves volt és mindig simogatta a hajamat és olyan aranyosan beszélt velem. Még azt is elmondta, hogy volt egy nyalánk szoba-leány, aki még az orvosnőval is felnyalta, mert jóízú volt és azt hitte, hogy az likör. Nagyon sokat még sem beszélhettünk épen Prielle Cornélia német, mert apa azt mondta, hogy mi sokat lármozunk és Prielle Cornelia német nem tud akkor pihenni, de azért nagyon, nagyon szerettük egymást.

Abbáziáról nem is tudok most egyebet írni neked, mert nagyon kőhögtem, amíg ott voltunk és nem is játszhattam senki mással, csak Anikával. Aztán hazajöttünk és most annyi dolgom van itthon,

Széll Kálmán kihallgatása.

— Keresik a formulát. —

Budapest, okt. 7.

A »providenciális államférfi« ma reggel csakugyan megérkezett Bácsba, ahol annyira várják. Reggel hét órakor jött meg és a Sacher-fogadóba szállott.

Érkezésének híre nagy csomó újságíró várta a szálló lépcsőházában, de Széll nem nyilatkozott. Csakugy sugárzott a meglepődéstől, amikor kijelentette:

— Uraim, éppen nem nyilatkozhatom. De ennek értelme sem volna, mert ma úgy sem lesz döntés.

A programról, kegyelmes uram, csak tájékozhatja a véleményét? — kérdezte egy hírlapíró a volt s — valószínűleg leendő miniszterelnököt.

Arról sem. A király elé terjesztendő jelentésem nem a nyilvánosság elé van szánva.

Széllt aztán is számosan keresték fel, de megtagadott minden felvilágosítást és kijelentette, hogy a kihallgatás után sem fog semmiféle közlést tehetni.

A volt miniszterelnök rögtön értesítette a király körüli miniszteriumot, amely ezt viszont a kabinetiroda tudomására juttatta. A kabinetiroda kilenc óra felé tudatta Szélllel, hogy a király délelőtti tizenegy órakor fogja magánkihallgatáson fogadni.

Értesülésünk szerint, a melyet a Budapesti Tudósító félhivatalos jelentése is támogat, annyi szivárgott ki Széll Kálmán előterjesztésének tartalmából, hogy a volt miniszterelnök abban a pártok helyzetéből s a katonai programból kiindulva, azokat a reformokat fogja kidomborítani, a melyeknek megengedése az obstrukció leszerelésének lehetőségét megadná.

Szóval: keresik a formulát. Sok reménységgel azonban éppen nem nézhetni a bécsi kihallgatás eredménye elé!

A főrendiház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, okt. 7.

A főrendek ma ülést tartottak, mely iránt a legteljesebb részvétlenség mutatkozott, ugy, hogy alig volt jelen 20—25 főrendiházi tag. A kormány tagjai közül seki sem jelent meg.

Elnök: Csáky Albin gróf.

Az ülés megnyitása után elnök kegyeltes szavakkal parentálja el XIII. Leo pápát, részvételének jegyzőkönyvileg ad kifejezést. Elparentálja továbbá Kállay Benjámint

hogy borzasztó. Tegnap szilvaizet főztünk. Egy néni reggeltől estig kavarta a nagy falpattal az izet. Ott volt a fia is: Jancsi, az mindég ott ugrált körülötte. Egyszer szinte belepottyan az üstbe, hanem szerencsére a bérésünk nagyhamar ellődította onnan. Egy darab ideig bógott a Jancsi, hanem aztán mindenféle huncutságon törté az esztét. Először megtöltötte a szakácsné cipőjét vízzel. Volt is kiabálás, mikor szegény Klári buduga lábát a jéghideg vízbe. Még ma is náthás tőle. Aztán a Jancsi még azért is kapott egy nyaklevest, amiért mindig akkor kötötte ki a Klári kötényét, mikor a legtöbb dolga volt. És seprős közben eldugta a szemetes lapátot, meg a portörőt, hogy szegény Klári majd megpukkadt a méregtől.

De nem csak szilvaizet főztünk, hanem már az almát is mind leszedtük. Én is segitettem anyukának almát rakni a kamarába, amiért kaptam két fényes hatost. Már be is tettem a perselyembe.

Képzeld, milyen bosszuságom van? A Katicza babának eltörtött a lába. Hiába próbáltam visszaragasztani, uem állott meg. Hát aztán én nagyon megmégélődtem és szétbontottam az egész babát. Nagyon kíváncsi voltam, hogy mi van benne? Oh, hát ez is csak olyan volt, mint a többi! Csupa fűrészpör az egész.

Mondtam Anikának, hogy kérjen a születésnapjára egy másik babát a Katica helyett, de ő azt mondja, hogy neki most más kívánsága van. Megakarja kérni anyukát, hogy egy ideig ő legyen ezután a nagyobb, mert azt mondja, hogy a nagyobb-nak mindig jobb dolga van és én már elég sokáig voltam nagyobb. Tudom, hogy ezt csak azért kéri, mert nem szeret olyan korán lefeküdni. De biz' én nem szeretnék cserélni vele. És most megyek le a kertbe, mert diót vernek, ettől pedig nem szeretnék elmaradni.

Sokszor csókol hű barátómd

TÁRCA.

Isten veled!

Eminescu Mihály költeménye.

Nem foglak látni soha többé!
Kívánok minden jót, neked!
És elkerüllek mindörökké,
Isten veled!

A mai naptól már szabad vagy,
Nem bánom, bárnit is teszel!
... Hogy ma a legszebb asszony elhagy —
Nem érdekel!

Nem az vagyok most, a ki voltam
A régi, jó napok során,
Midőn az égről kábítóan
Fény szállt reám.

Midőn reszelve, számtalanszor
A fák között rád lestem én,
És vártam azt, hogy ablakodból
Tekints felém!

Ah, az volt ám a boldog élet,
Mikor együtt jártam veled!
A hold bűbajos arca fényelt
Fejtünk felett.

Midőn titokban esdekeltem,
Örökre tartson bár az éj;
S te asszony ott légy közelemben
Mindig s beszélj!

A múltból hallom visszaesengni
A sok-sok édes drága szót,
Melyekre visszaemlékezni
Már nem tudok.

Hisz', ha e csacsógó beszédek
Ájtárának most szíveim:
Ugy vélném, valaki meséket
Regél nekem.

S mikor a hold ezüst fényt áraszt,
S a vizen lejt, mint egy lepel:
Ugy rémlik, egy öröklét választ
Bennünket el!

Az első látás szent herével
Nem nézlek többé tégedet!
Ó, csak maradj az Ég nevével, —
Isten veled!...

Révai Károly.

Úton és itthon.

(Egy kis leány élményeiből.)

Irta: Elza.

Edes Lusikám, ne haragudj, a miért csak most váltom be a szavam, de képzeld, a mint felszálltak a vonatra, egy csunya darázs úgy megcsipte az ujjamat, hogy bizony napokig nem tudtam írni, csak sírni. Igaz ugyan, hogy néhány nap óta már se nem sírok, se nem írok, hanem hát azalatt annyi egyéb dolgom volt! No majd elmesélem. A vonaton semmi különös nem történt. Nem utazott velünk senki más csak egy nagyon, nagyon, porzasztó kövér néni, meg egy mindig éhes, kicsi fiú. El nem tudom képzelni, hogy lehet valaki olyan borzasztó kövér, mint az a néni volt? Meg is kérdeztem apától, hogy ez a néni vajon már így született, vagy csak azóta kérédett meg? Apa reám szólt, hogy hallgassak és a kövér néni iszonyuan kipirult és még kövérebbre fújta fel az arcát. Aztán olyan haragosan nézett reám, hogy egészen megijedtem tőle. Szerencsére ekkor a kicsi, éhes fiú elkezdett hangosan bömbölni és mind csak azt fújta: »Enni, enni, enni!« — Hidd el, hogy Anika hugom, meg én együtt nem tudunk úgy érdítani, mint a kis éhes egyedül. A kövér néni most az éhesre nézett haragosan. De bizony az csöppet sem ijedt meg tőle Anyuka kibontotta a mi csomagunkat és megkínálta a kövér néni is, meg a kis éhes is a Klári remek vajás pogácsájával. A kövér néni csak hármát evett,

de a kis éhes az utolsó morzsáig mindent elpusztított. Nem tehetek róla, de egy könnyesepp kiszórtam a szememből.

Éhes barátunk most végre jól lakott, hát akkor odaült mellém és nem hagyott békén, hogy mondjak neki mesét. Az igaz, hogy én már nagyon olvasott leány vagyok, hiszen már két év óta tudok olvasni, de hirtelen mégse jutott más história az eszembe, mint a Piroška, meg a farkas története. — Egy darabig csak hallgatott a szomszédom, hanem mikor odaértem, hogy a farkas megepte a nagymamát, torka szakadtából kezdte ordítani: »Nem akajom, nem akajom!« Olyan lármát csapott, hogy az utasok még a szomszéd fülkében is mind vattát dugtak a fülkébe, a kalauz bácsi is egészen megremültve futott be. Szerencsére aztán nem sokára elaludt a kis éhes, a mit én is megtettem s aztán csak Pesten ébredtem fel.

Majd megcsükkültem, olyan nagy a lárma Pesten. És mennyi ember! Te! én sohase hittem volna, hogy ennyi ember legyen a világon, mint amennyi ott van.

Apával sokat kocsikáztunk, meg villamoson is ültünk sokat. Olyan szép jegyeket adott a kalauz bácsi. Mind eltettem őket. Neked is adok majd belőlük, amikor meglátogatás.

Bizony Pesten sok fureszt láttam. Milyen okos kocsik vannak ott! Ló sincs eléjük fogva és mégis mennek, de még milyen gyorsan! Aztán láttam egyszer megint egy kövér néni biciklizni. Meg is kérdeztem apától, hogy hát ez a néni miért biciklizik vajjon? Apa azt felelte: »Hát hogy töltse az időt!« — »De milyen jól megtölti!« mondtam én. Apa ezen nagyon nevetett. Ez épen akkor történt, amikor elmentünk a kiállítás megnézni. Lusikám tudod te, hogy mi az a kiállítás? Én megvalam nekem az igazat, hogy eddig én csak egyféle kiállítást ismertem. Mikor t. i. a Székely Rózsát hejtelenkedett az iskolában, akkor a Mari néni kiállította a tábla mögé. De az olyan rossz volt, hogy nem is sirt azért, csak mind grimaszokat vágott nekünk. Hát biz'

közös pénzügyminisztert és Hettyey Sámuel pécsi püspököt. Mindké baláletet fölött a főrendiház jegyzőkönyveleg fejezi ki részvétét.

Elnök: Következik a képviselőház átirata.

Széchenyi Bertalan gróf jegyző: Felolvassa a gróf Héderváry első lemondásáról szóló átiratot.

Elnök: Ez átirathoz óhajt némi megjegyzéseket tenni. Héderváry gróf miniszterelnök a viszonyok sajnálatos alakulása miatt a programját a főrendiház előtt ki sem fejtette. Ez eset nem szolgálhat precedenst a jövőre nézve, mert a főrendiház más elbírálásban részesítheti a kormány programját, mint a képviselőház, ezért nem szabad ez esetnek precedenst szolgálnia a jövőre nézve. (Általános helyeslés.)

Széchenyi Bertalan gróf jegyző: Felolvassa a királyi leiratot, amely Héderváry grófot szeptember 22-én újabb miniszterelnöki kinevezéséről szól. (A főrendek a leiratot állva hallgatják végig.)

Elnök: Tudomásul vétetik. Ezután előterjeszt az időközben beérkezett átiratokat, iratokat és meghívókat. Közöttük a főváros meghívóját a Deák-ünnepélyre, Zalamegye meghívóját szintén Deák-ünnepélyre, A főrendiház mindkettő képviselői magát. (Helyeslés.) Bemutatja a szatmári Rákóczi-ünnepély bizottságának meghívóját. A különböző bizottságok jelentései tudomásul vétele után az ülést a jegyzőkönyv hitelesítésével berekeszti.

A szegedi véres nap.

Ostromállapot Szegeden.

Kolozsvár, okt. 7.

Megdőbbenéssel és fölháborodással tárgyalja az egész ország közvéleménye a szegedi katonai vezetőségnek azt a példátlanul ügyetlen és brutális botrányát, melyvel valóban beláthatatlan következmények színterébe tette a tiszaparti város teit s melylyel újlag is szomorú beígazolást nyert a vád, hogy a hadsereg s a nemzet között nem csak, hogy az összhang hiányzik, de határozottan elválászhatalan, mely ellentétek állanak közöttük. Tulajdon fiainkat vezénylik a jogos fölháborodásban moráliját magyarság ellen, tulajdon véreinkkel lövnek tulajdon véreinkre: ez már csakugyan fejetetejére állított politika, mely meg kell, hogy végre bosszulja magát.

A szegedi eseményekről alábbi részleteket jelentjük:

A véres nap előzményei ismeretesebbek. Kiszolgált, de törvénytelenül visszatartott katonák megkoszorúzták, a magyarság Megváltójának, Kossuth Lajosnak szobrát s a katonaság, a rendőrség erőlyes tiltakozása ellenére is, vandál módon, valósággal elrabolta a szoborról a koszorút. Szeged népet fölzúgatta és fölháborította a halálra ítélt cselekedet s a midőn a Mars-téren hullámozó tömeg megtorlást követelve, hazafias dalok éneklése közben oda tartott a kaszárnya felé, a kaszárnya jobbszárnyán sőtőlő tömeg megmozdult: a fészázad huszárság attakolt intézett a polgárság ellen. A tisztek, különösen a tisztecskék, a kik nagyon áhítoznak egy kis polgárvérre, erősen vagdalkoztak a tömeg között. Így sebesültek meg Nagy Ferenc, a kinek az orrát metszették le és Babarczy József a fején. Babarcynak a fején nagy, hatalmas seb tátongott. — Most jött azonban a java a dolognak. Most következett a katonák sortűze. Ekkor megsebesültek Krausz János, Fodor Sándor és még Takács Mihály. — A polgárság a nem várt nagy támadástól a Korona-utcában hátranyomult. A huszárok ott is üldözték őket és mindenkin keresztülgázoltak. Természetesen sok kisebb, nagyobb sebesülés történt, a mely miatt az aszfalt és a sarkon levő kerítés telítete lett vérről. A katonák közül szintén többen megsebesültek, mert a tömeg közepébe adott. A futó tömeg magával vonszolta a sebesülteket, aztán senki sem hiszi, maga a legénység pedig legkevésbé, mert jól tudják, hogy ha sikerül kipuhatolni, kik azok az öreg bakák, akik Kossuth szobrára koszorút helyeztek, bizony irtalmatlanul vasraverik és a börtön fenekére dobják.

Jelentés a belügyminiszteriumhoz.

Esti hat órákor a polgármester az alábbi kimerítő sürgönyben kért orvoslást a belügyminisztertől:

Kossuth Lajos szobrára ma hajnalban koszorú tételét — *Dicső emlékednek* — a visszatartott katonák feliratu szalaggal. Ennek eltávolítását Csallány államparancsnok megbízásából Horváth Sándor főhadnagy rendőrségnél kérte, ami illetéketlenesség címén megtagadta. Koszoru Barucza Sándor honvédszázados, Horváth Sándor honvédfőhadnagy és két honvédtiszt által szoborról levételezt, rendőrséghez hozott, hogy annak elhelyezése nyomozassék. Koszorúnak kiadását mai napon ünnepölő polgárság testületileg kérelmezte, mely nagyobb zavarok kikezdése végett kiadatván, polgárság által szoborra visszahelyeztetett. Délután négy század 46. gyalogezredbeli katonaság által koszoru Dominig százados vezetésével és parancsa folytán levételezt, szobor őrizetére kirendelt Kormos József rendőr az ellen tiltakozott, levétel végett felmászott katonát rendőr lehuzta. Dominig százados azt mondta, most mi parancsolunk itten. Ugy Dominig, mint egy másik tiszt karjuka rendőr elé tartották, szuronyt föltéve körbe körülölgatták, koszorút levételezték. Polgárság abugulással kísérte a katonaságot, miközben néhánykor követ megdobálta, kik szuronyt szegve visszafordultak, hátrálásra bírták a közönséget. **Vizsgálatot és rendőrségen ejtett sérelem orvoslását kérem.**

Tóth,
polgármester-helyettes.

Tüntetések.

A polgárság tüntetve járta be Szeged utcáit. Egyszerre kiadta valaki a jelszót, hogy odainduljanak, Barucza százados elé, a ki reggel a koszorút eltávolító honvédszázados vezette a szoborhoz.

Egyszerre a hátnak mögött a holdfényben megvilágított szuronydó: két század honvédség vonult ki a kaszárnyából *Gosztongyi* százados vezetésével. Föltűzött szuronyal nyomultak előre, a miért a tüntető csoport ellenséget látott bennük és harrazni kezdett. *A vezető tiszteket vezetni*, mire a katonák töltöni kezdtek, de szépen a földre állították a fegyvert.

Lassan-lassan hátra szorították a tömeget, nemskára aztán csönd is lett a téren.

Az éjszakai tüntetések.

Am annál hangosabb volt a Klauzál-tér. A halhatatlan hősről ércalakja előtt még a késő éjjeli órákban is ezernyi nép tömörült és dicsőítette a nemzet megmentőjét, e mellett pedig abugolta a nemzeti érzés becselene gyönyöit. „Le vele!” „Akasztókat az osztrák hóhéroknak!” kiáltásokat hallott a polgárság, valahányszor hírlí hozták, hogy katonai őrzőjárat vonult végig valamely utcán. Különösen az kellett méltó fölháborodást, amikor tudomásukra jutott, hogy egy nagyobb csapat negyvenhatos rohamlétszámú vonult végig a Kossuth Lajos-sugáron. Szuronyos fegyverrel előre tartotta a csapat és futott, fellökve utjából, aki elébe került. Ha nem engedelmesséked a ciből, ugy ott a szurony!

— Bitang rablók! — kiáltották, majd újból a Kossuth-nótát zugták egetverően, lelket folygúján.

Kiseb csapatok le-lerándultak a Korona-utca a Mars-téri kaszárnya irányában. Sokan később visszatértek a Gizellátérhez, ahol ismét katonák állottak. Már nemcsak a téren, de a Boldogasszony-sugáron is kivont szuronyokkal kergették a tömeget. — Aztán újból a Mars-tér felé ment egy csapat. De hamarosan visszatértek, mert ott feketélt az osztrák szellemű vezetőktől körülveit fegyveres tömeg. — Nemcsak a kaszárnya volt körülveit katonákkal, hanem még a lakatya udvara is színlígt volt tele fölfegyverkezett bakákkal, akikhez a tisztek buzdító beszédet intéztek. Azt beszélik, hogy a tisztek olyanfélé ígéreket hangoztattak a legénység előtt, ha jól viselik magukat, hát megszüntetik a koszoru miatt indított vizsgálatot. Persze ezt senki sem hiszi, maga a legénység pedig legkevésbé, mert jól tudják, hogy ha sikerül kipuhatolni, kik azok az öreg bakák, akik Kossuth szobrára koszorút helyeztek, bizony irtalmatlanul vasraverik és a börtön fenekére dobják.

Vizsgálat a katonaságnál.

A kaszárnyákban már kora délelőtti szigorú vizsgálatot indítottak a tettesek kiderítése iránt. Persze a koszoru katonákat értik a tettesek alatt. De a vizsgálat nagyon nehezen halad előre. Elvégre a legénységben is van bajtársi szellem és — hazafias becsület. Inkább, hogy ott van igazán. Mégis a gyantu a 46-os ezred 16-ik századbeli öreg katonáira irányul. Hogy mily alapon, az nagyon is kérdéses.

Az esetről különben a kerületi parancsnokság távirati jelentést tett a honvédelmi és hadügyi miniszternek s a nép lövetéséről is sürgönyileg adtak hírt.

Most még a katonák a maguk kezére csinálnak mindent. Majd jön a képviselőház s akkor meggyűlik a baja a péhállozós uraknak. *Néhány katonai föméltóságot föltétlenül nyugdíjazni fognak.*

Gyászlobogók a szegedi házakon.

Szeged város vezető polgárai tegnap elhatározták, hogy mindaddig, amíg a városban ejtett sérelemért és a Kossuth Lajos emléke ellen való kegyeletlenségért elégtelt nem kap Szeged népe, a házak ormain gyászlobogóval ad kifejezést fájdalomának, hogy a hadsereg szemben áll a nemzettel.

Plakátokon kérték fel Szeged polgárait, hogy tüzzék ki házaikra a gyászlobogókat!

Újabb távirataink.

A szegedi eseményekről az éjjeli órákban alábbi értesüléseket nyertük

Szeged, okt. 7. é. 12 ó.

Hajnal óta a város csendes. A katonák bevonultak a kaszárnyákba, a tiszteket pedig nem lehetett látni az utcákon.

A városi tanács délelőtt dr. **Tóth Pál** helyettes polgármester elnöklete alatt ülést tartott. A tanács ülésén **Kállay főispán** is részt vett. Miután a főkapitány az eseményeket elmondotta, elhatározták, hogy holnapra rendkívüli közgyűlést hívni össze.

Szekekerke tanácsos indítványára kimondotta a tanács, hogy nemcsak a belügyminiszterhez, de az országgyűléshez is küldenek feliratot.

Végül **Taschler** tanácsos indítványára kimondották, hogy a történetek — nemcsak kegyeletlenségnek minősíthetők, hanem egyesenes törvénytértést tartalmaznak. A holnapi közgyűlés elé terjesztendő határozati javaslat a következő:

Miután a katonai hatóságnak ama ténye által, hogy a városi birtokában levő köztérre elhelyezett szoborról a koszorút kivezényelt fegyveres katonaság által hatóság közeg elleni erőszak alkalmazásával, anélkül, hogy a katonaság vezetője a ténykedésre írásos felhatalmazással látatott volna el, **eltávolította, eltulajdonította,** továbbá az által, hogy közigazgatási hatóság megkeresése nélkül szuronyos katonai őrzőjáratokat küldött, törvényes hatáskörét túllépte és nemcsak a szoborhoz fűződő kegyeletet, de a törvényt is megszegte. Mindezekért javasolja a tanács, hogy intézzen a közgyűlés feliratot a belügyi kormányhoz és az országgyűléshez, az ejtett sérelmek orvoslásáért.

A városi közelet vezetői óriási sérelemnek tartják, hogy **Csallány** altábornagy katonasággal cirkáltatott a városban. Ehez hasonló katonai önkényeskedés eddig még sehol nem történt az alkotmányos aera óta.

Winkler őrnagy kijelentette, hogy sortűzest nem adatott, szerinte csak egy oláh katonának sült el véletlenségből a fegyvere, kit töltés közben megdobáltak követ, mire megtáncorodott s elsült a fegyver s a golyó így furta át **Krausz** combját. **Horváth** főhadnagy közölte a főkapitánynyal a katonai sebesültek neveit.

A rendőrség kutatja, hogy katonák vagy polgárok tették-e a szoborra a koszorút. A polgárok közül sokat, a hírlapírókat pedig mind kihallgatták. A kihallgatottak valamelyes szerint a **koszoru költségeit az öreg bakák gyűjtötték össze maguk között,** a koszorút pedig polgárok helyezték a szoborra. A kihallgatott egyének kijelentették, hogy a koszoru költségeihez hozzájárult öreg bakákat nem fogják megnevezni.

A katonai parancsnokság kijelentette, hogy nem kért segítséget Temesvárról, csakis jelentette a hadtestparancsnokságnak a történeteket. Katonák persze azt hiszik, hogy a dolog nem a katonaságtól indult ki, hanem a polgárság idézte elő mesterségesen ezt a konfliktust. **Krausz lábát amputálni kell,** a többi sebesültnek állapota súlyosbodott.

Október hatodika a vidéken.

Kolozsvár, okt. 7.

Az erdélyi részek több vidékén nagy lelkesedéssel ülték meg az aradi gyásznapi szomorú emlékezetét.

Brassóól, Nagy-Enydről, Kézdivásárhelyről és Maros-Vásárhelyről kapunk tudósításokat, mely mind az illető városok megható kegyeletéről tesznek tanúságot.

Tudósításaink a következők:

A brassói Nemzeti Szövetség ünnepe.

Impozáns gyászünnepélyt rendezett a brassói Nemzeti Szövetség a hó hatodikán, este, az aradi vértanúk emlékére. A fényes ünnepélyen, melyen a város magyarságának színe-java részt vett **Moór Gyula** és **Jóó Gábor** mondottak nagyhatalmú beszédeket, mire a dalárda a Himnusz és a Szózatot énekelte el a közönség lelkesült hanglata közepette. Az estélyen közreműködött a brassói népzeneke is ügyes játékkal.

Oktober 6 Nagyenyeden.

A nagyenyedi Bethlen-kollegium ifjúsága kegyelettel ünnepelte meg okt. 6-ika gyásos emlékét. A kollégiumban egész nap tanítási szünet volt. A „Kemény Zsigmond” önképzőkör délelőtt 10 órákor gyásztisztviszettel egybekötött diszközgyűlést tartott a díszteremben, következő tárgysorozattal:

1. „Te benned bízunk”... énekelte a gyülekezet. 2. A képezdei ifjúság éneke. 3. Imát mondott Zayzon János vallás-tanár, főiskolai lelkész. 4. Hymnus, énekelte a képezdei ifjúság. 5. Emlékbeszédet mondott Simonffy János VII. o. t. 6. Ábrányi Emil „Tizenhárom” c. költeményét szavalta Enyedy Jenő VIII. o. t. 7. Gyászdal, énekelte a főgym. önképzőkör dal-kara. 8. Jókai Mór: „A hősök emlékszóráról” c. költeményét szavalta Porulini Rezső VII. o. t. 9. Szózat, énekelte az önképzőkör gyülekezet. Az összes középületeken és több magán házon gyászlóbogó jelezte a nemzeti gyász emlékét.

Ünnepély Kézdivárárhelyen.

A kézdívásárhelyi főgimnázium Mikes Kelemen önképzőkör szintén díszes ünnepélyt rendezett a dicső mártírok emlékére. Az ünnepélyt gyásztisztviszettel előzte meg, melyen **Stadler Albin** plébános szolgáltatta a misét nagy papi segédlettel. A mise után az ifjúság a meghívott publikummal együtt az intézet nagy termébe vonult, hol az ének- és zenekar **Kölcsy** Himnuszát énekelte, **Both Mihály** vezetésével. Néhány szavalt és **Fekete** András köri elnök tartalmas ünnepi beszéde mellett nagy hatást tett az egybegyűltekre, **Gáspár István** tanár záróbeszéde, mely után a Szózat főnagyság dallama zárta be a hazafias ünnepélyt.

A marosvásárhelyiek gyász-ünnepélye.

Maros-Vásárhelyt a Kossuth-szobor elé gyűlt a polgárság és ifjúság október hatodikán délután négy órákor, hazafias lével áldozni a hősök szellemének. Az ifjúság éneke után dr. **Sárkány** Miklós ügyvéd átgondolt, tömör, szép beszédben fejtette ki a nap jelentőségét, majd **Troczner** Lajos tanár tartott szintén hatásos szónoklatot az ifjúsághoz. Pár szavalt és a Szózat egészítették ki a sikerült ünnepélyt.

A polgárság ez ünnepélyen kívül a város tanintézeit is rendeztek gyászünnepélyekkel.

A kérvényi bizottság ülése.

— *Express tudósítás.* —

Budapest, okt. 7.

A kérvényi bizottság ma délelőtt foglalkozott Szatmár-Nemzeti feliratával, melyet a visszatartott katonák ügyében a képviselőházhoz intézett.

Szentiványi Árpád elnök tizenegy órákor nyitotta meg az ülést, amelyen a bizottsági tagok teljes számmal megjelentek.

Daróczy Aladár előadó felolvassa a kérvényt véleménynyel és indokolással a következőkben terjeszti elő:

A kérvény 2 főokot hoz fel megokolással, ezeknek eleje és súlyosabbja az alkotmány és törvény sérelem. Nem óhajt vitakozni az ellenzék részéről elhangzott véleményekkel, de nem térhet ki az elől, hogy az ellenzék egyik katonai szaktekintélye által a Házban tett fejtegetések főbb pontjaira vissza ne térjen.

Szolgálati idő és kötelezettség két különböző fogalom, magává nem teheti, ellenben akeptálja azt, hogy a szolgálati idő csak a szolgálati viszony adminisztratív megállapítására vonatkozik. E tételből kiindulva a szolgálati idő és kötelezettség között éppen bizonyos kapcsolatot vél felfedezni. Megerősíti e felfetvéseben az, hogy a védtörvény szellemében 2 félé szolgálati kötelezettséget különböztet meg:

1. A szolgálati kötelezettség általában (az állomány és tartalékban eltöltendő idő). 2. Ezen belül pedig a tényleges szolgálatkötelezettség, mely csakis az állományban, vagyis a tényleges szolgálatban eltöltendő időre vonatkozik. Miután a véderőtörvény 8 §-ának utolsó bekezdése szerint a tényleges szolgálatban levőknél is e tényleges szolgálati viszony az állományba vétel napjára való tekintet nélkül nem a naptári időszámítás alapján számított 3 év lejártakor, hanem az utolsó szolgálati év dec. 31-ével végződik, a törvény ily magyarázatát az okt. 1-ével hazabocsájtott legénység mindenkor szabadságoltatott és tartalékba csak a következő év január 1-ével helyezettett át. Ez alapon tehát megállapítani véli, hogy a hadügyi kormány részéről törvénytértés és alkotmánysegés nem követtett el.

A 2-ik fontos ok, melyet a kérvény felhoz s amelyben maga is aggodalommal osztozik az, hogy a visszatartott legénység önhibáján kívül oly kényszerhelyzetbe jutott, mely meggátolta őt abban, hogy családjához, hozzátartozóihoz rendes kenyékeresletnek folytatásáért visszatérjen. Ebben oly fontos méltányossági körülményt lát fennforogni, hogy a maga részéről — bár ismételt hangsúlyozza, hogy törvénytértést az intézkedésten a hadügyi kormány intézkedésében nem lát — azt indítványozza, miszerint a kérvény méltányosság és a benntartott legénység figyelembe vételével, de mégis figyelemmel a hadsereg harc képességére és a keretek épségében tartása mellett a kormánynak adassék ki.

Horváth Gyula: Nem fogadják el az előadó megokolást, hanem csatlakozik pártja által hangsúlyozott állásponthoz és a kérvényt sürgős utasítással kéri kiadatni.

Hegedűs Károly és Koller Tivadar hasonlóan.

Szentiványi Árpád: Közvetítő indítványt tesz, hogy az ügy sürgősségére való tekintettel az előadó javaslata azzal egé-

sztessék ki, hogy a bizottság a kérvényt további intézkedés végett a kormánynak javasolja kiadni.

Gorove László: Elfogadja az indítványt, de az indokolásban a sürgősséget kéri kifejezetni.

Daróczy Aladár: Elfogadja a Szentiványi és a Gorove indítványát.

Szentiványi Árpád az indítványt szavazás alá bocsátja, a bizottság szótöbbséggel elfogadta azt. Ellene szavaztak a bizottság ellenzéki tagjai és **Inkey József.**

Ezzel az ülés véget ért.

A rabló nyomában.

Boda István levélhordó merénylője.

— *Express tudósítás.* —

Budapest, okt. 7.

Ha az előjelek nem csalnak, a **Boda** István levélhordó ellen a minap a József körúton elkövetett rablás vakmerő tettese még sem kerülheti el a büntető igazságszolgáltatás sújtó kezét. A rendőrség ugyanis, amely eddig minden biztató remény híján nyomozott: **most talán helyes nyomot kapott a levélhordó kegyetlen támadójának kézrekerítéséhez.**

Lehet ugyan, hogy a mellőzött és megcsalt szerető bosszúálló lelke, hisztikus képzelgése foglalkoztatja most a rendőrséget, de az is lehet, hogy a szerelem most detektívszolgálatot teljesít és a nagyon keresett merénylőt a büntető igazságszolgáltatás kezébe szolgáltatja.

Az érdekes nyomozatról az alábbi érdekes tudósítás számol be:

Keresd az asszonyt.

A Bem-utca 31. számú ház előtt szolgálatot tevő rendőrszemnek tegnap éjjel azt jelentette egy lakó, hogy a jelzett házban igen furcsa dolgokat beszél egy **Zsoszán** Zsófia nevű cselédleány. A nevezett azt állítja, hogy a múlt héten kirabolt és baltával ledöntött **Boda István** levélhordó merénylőjét ő jól ismeri és hogy ez a hiába keresett ember az ő szeretője, akivel azonban ő feszült viszonyban van.

A rendőrszemnek ezt nyomban jelentette a főkapitányságnak.

Bármily regényesen hangzott is ez a hír, a detektívek elindultak az új és most egyetlen nyomon és előállították ma délelőtt azt a cselédet.

Gyalog Mihály mészáros.

Zsoszán Zsófia cseléd a rendőrség előtt, a hová a detektívek magukkal vitték, nyomban kijelentette, hogy **igenis, ő tudja, ki volt a tettes.** Az nem volt más, mint **Gyalog** Mihály mészáros, akivel neki régén viszonya van és aki neki a merénylőt után a következő napon pénzt adott és bevallotta, hogy ő ültette le a levélhordót.

Gyalog Mihály mészárost erre előállították a detektívek.

A merénylőről adott személyleírás nem illik teljesen a gyanúsított mészárosra, de **Zsoszán Zsófia** ezt azzal magyarázza, hogy **Gyalog Mihály** az eset óta lenyíratja a bajuszát és a rablást áruhában követte el.

Azt is vallja **Zsoszán Zsófia**, hogy **Gyalog** Mihály mészáros nem ujonc az ilyen gyilkos merényletek terén. **Állítólag** **Lugoson** is így rabolt ki egy bántarsa segélyével egy embert.

Szembesítés és nyomozat.

Az érdekes vallomás után szembesítették **Gyalog** Mihályt a szeretőjével.

A mészárosleány mindent tagadott, a szeretője azonban váltig szemébe mondja, hogy ő a rabló és hogy a rablást beismerte **Gyalog** ő előtt.

A rendőrség már most szembesíteni fogja **Gyalog** Mihályt, **Boda István** levélhordóval, a ki bizik hozzá, hogy felismeri támadóját. Szembesítik továbbá **Gyalog** Mihályt azzal a vaskereskedőseggel, aki **Makó** Mihály vásáru üzletében a baltát eladta a levélhordó rablójának.

Ily körülmények között bizonyos, hogy még a mai nap folyamán teljes világosság derül ez ügyre.

A rendőrség véleménye.

Zsoszán Zsófia temperamentumos vallomásával szemben a rendőrség gyakorlottabb detektívei nagyban kételkednek. Jóllehet a leány a részleteket és adatokat pontosan adja elő, a keresztkérdésekre zavarba nem jön, bátran a szemébe mondja **Gyalog** Mihálynak, a szeretőjének, hogy ő a rabló: mégis sok a kétség a dolog igazsága iránt a rendőrségen.

Délben éppen ezért házkutatást tartott a rendőrség **Gyalog** Mihály lakásán, amely az Aradi-utca 40. számú házban van.

„Ujság“

ELŐFIZETÉSI ÁRAK!

Okt.-dec.-re 6 kor.

Egy hóra 2 kor.

—
Mutatvány számokat kívánatra 4 napig szívesen küld a kiadóhivatal.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, okt. 7.

— (Ex-lexes sajtóper.) Május 1-én, amidőn t. i. Magyarország ex-lexes állapota jutott, Szolnok-Dobókavármegye törvényhatósága beszámolt Széll Kálmán az u. n. műbizalmi nyilatkozatát. A „Független Magyarország”-ban egy cikk jelent meg ekkor, melyben el volt mondva, hogy Déry Zoltán volt a Bánffy-féle ex-lex idején az az alispán, a ki törvénytelennek mondotta a kormány utalványozási jogát, most pedig az első között van, kik bizalmat szavaznak az ex-lex állapotát a kormányra. Lapunk a „F. M.” cikkét, mint érdemlőt, érdeklő dolgot, a forrás megnevezésével, de minden kommentár nélkül leközölte, amint hogy később közölte azt is, hogy miként intézte el Déry Zoltán ügyét lovagiasan Lőrinc Dezsővel a „Független Magyarország” szerkesztőjével. Ennek dacára Déry Zoltán a „Magyar Polgár”-ban egy szokatlannal és hangu támadást intézett az „Ujság” szerkesztője ellen, melyre mi másnap válaszoltunk, jelezve, hogy Déry Zoltán főispán ellen a sajtóper megindult. Így is történt. Déry Zoltán szintén sajtóper indított a lapunkban megjelent cikke szerzője ellen. A vizsgálat folyamán a F. M. cikkének közreadásáért és a Dérynek adott válasza szerkesztőségért, Herczeg Jenő lapunk felelős szerkesztője vállalta el a felelősséget. Ebben a kölcsönös sajtóperben, a kolozsvári kir. törvényszék vádlatánál Szász Béla elnöke mellett tegnap tárgyalta a kifogásokat. Déry Zoltán képviselte magát, Herczeg Jenő személyesen jelent meg, míg az „Ujság” szerkesztőségét dr. Papp József, lapunk főszerkesztője képviselte. A kir. törvényszék vádlatánál mindkét fél kifogásait elutasította. Mivel pedig Déry Zoltán a cikk közreadója ellen irányította támadását, ennélfogva Déry Zoltán főispán vád alá helyeztetett a Herczeg Jenő sérelmére elkövetett és Herczeg Jenő pedig a Déry Zoltán sérelmére elkövetett rágalomzás és becsületsértés vádjáért. Az ügy már a legközelebbi esküdttszéki ciklusban fő tárgyalásra kerül.

— (Rendőri vizsgálat a robbanás miatt.) A napokban megtörtént ásványolaj robbanás miatt a rendőrség ez irányban beható vizsgálatot rendelt el. A kiküldött bizottság, melynek tagjai P. t. Sándor alkapitány, Polcz Rezső tüzoltó főparancsnok és Reschner Károly mérnök, a tegnapi napon már meg is kezdte a vizsgálatot. Sorra veszik az összes rakétákat s a mely a célnak meg nem felel, vagy ahol gondatlanságul kezelik a robbanékony anyagokat, azok tulajdonosait érzékenyen fogják megbüntetni. Az eljárás közege személye garancia arra, hogy feladatukat lelkiismeretesen fogják teljesíteni.

— (Az Egyetemi Kör alakuló közgyűlése.) A kolozsvári egyetemi ifjúság vezető egyesülete az Egyetemi Kör okt. 10-én délután 5 órakor tartja alakuló közgyűlést Kossuth Lajos-utcai helyiségében. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Előnk helyettes jelentése. 2. Koronk-választás. 3. Elnök és tisztségviselők megválasztása. A gyűlés legérdekesebb része bizonyára az elnök és a tisztségviselők megválasztása lesz. De ez is minden nagyobb izgalom nélkül fog lefolyni, mert az idén a béke szénája érintette a máskor tüzes lelki és pártoskodásra hajló ifjúságot. Az izgató plakátokozások s heves betűharcok ideje lejárt. A röpködő fehér cédulák békésen meghúzódó névsor nem talál ellenzésre az ifjúság egyetlen rétegében sem s így valószínűleg a béke fehér lobogói alatt egyhangú választás után vonul be minden jelölt a hivatalába, hol majd szintén békében, háborítatlanul munkálkodhatik a kör jövőjének érdekében. Az elnököt az idén a bölcséleti és nyelvtudományi karból kell, a tradíciók értelmében, választani. A bölcsészek erre az állásra Ma koldy Györgyöt szemelték ki, kit egyhangúlag az Egyetemi kör az idei elnökévé fog választani az ifjúság. Reméljük, hogy ő vezetés alatt a mostani nemtörődömséget s apáthiát egy újabb erőteljes duzzadó ifjúsági élet fogja felváltani.

— (Egyetemünk népessége.) A kolozsvári Ferencz József tud. egyetem egyre népesebb, látogatottabb lesz. A jelen társaság a népesség dolgában való rohamos fejlődése a legvérmesebb reményeket is feltölti. Míg ugyanis a múlt tanévben 1700 hallgató iratkozott be, addig a jelen tanévben már 2020 hallgatója volt egyetemünknek. Ebből a számból persze legtöbb a jogi karra jut, úgy, hogy a 2020-ból 1300 a joghallgató. Érdekes lesz itt elemiellenünk, hogy 1872-ben, mikor az egyetem megnyitott csak 170 hallgatója volt, és a szám 30 év alatt tehát megkétszereződött.

— (A joghallgatók segélyegyletének választmányi ülése.) A „Kolozsvári egyetemi joghallgatók Segélyező Egyesületének” választmányi folyó évi október hó 10-én délután 3 órakor a jogi kar II. sz. tantermében ülést tart. Az ülés fő tárgyai lesznek: az évi költségvetés megállapítása, segélyek iránt benyújtott kérések elintézése s a könyvtár részére beszerezendő könyvek meghatározása.

— (Házi- és ipari kiállítás Gyulán.) A József főherceg szanatórium egyesület Gyulán (Békésmegye) ez évi november hó közepétől vízkészítők bezárólag házi és népi ipari kiállítást és ezzel kapcsolatosan karácsonyi vásárt rendez Budapesten (VIII. Sándor-utca) a régi képviselőház épületében. A kiállítás tiszta jövedelmét tudományos beutazók számára építendő szanatórium költségeire fordítják. — A karácsonyi vásáron háziiparosok is részt vehetnek alkalmi árúkkal, — épen azért figyelmüket a kiállításra felhívjuk, hogy szándékukat nevezett egyesülethez mielőbb jelentésük be. Megjegyezzük, hogy a tárgyak legkésőbb ez évi november hó 10-ig küldendőek fel Budapestre. E tárgyak szállítási kedvezményben is részesülnek.

— (Meghívó.) Az országos orvos-szövetség kolozsvári fiókja ma, csütörtökön okt. 8-án este 8 órakor a New-York szálló külön szobájában társas összejövetelt rendez, melyre a tagtársakat mentől nagyobb számban kéri megjelenni az elnökség.

— (Az „Egyetemi athlétikai klub” alakuló gyűlése.) A kolozsvári tudomány egyetem hallgatói által alakított athlétikai klub tegnap délután 5 órakor tartotta alakuló gyűlést a jogi kar II. sz. tantermében. Sárpy László koronk vezetésével. A gyűlés egyetlen tárgya a tisztikar megalakítása volt. A választások eredménye szerint elnök lett: Sárpy István, alelnökök: Makoldy György és gróf Teleky József, főtitkár ifj. Szondy István, titkár ifj. Somod István, főjegyző Fribisz Gyula, jegyző Vuchetich Vuk, pénztárnok Fabinyi Leo, ellenőrök Trojko Imre és Péterfy István, háznagy Karácsonyi Géza, szertáros lovas Pittoni Béla. A választmányt később fogják megalakítani.

— (A közmunka-bizottság ülése.) Kolozsvár sz. kir. város közmunka-bizottsága ma, e hó 8-án (csütörtökön) délután 3 órakor a városház tantermében ülést tart. Tárgyak: Építés iránti kérések: 1. Szűcs Sándortól. 2. Muntvány Györgytől. 3. Tamás Cyrilltől. 4. Gráf Jánostól.

— (Pályázati hírdetmények.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához újabban a következő pályázati hírdetmények érkeztek: A keresk. m. kir. miniszter postai- és távirati vezérigazgatósága: 16000 drb. telítésre alkalmas fenyőfa oszlop szállítási ára novemb. 2-ig. — Máv. igazgatósága: 1 mfta és faalkatrészek szállítására október 27-ig; 2. faszén szállítására okt. 28-ig. — Máv. üzemeltetőség Szeged: Különféle anyagok szállítására okt. 31-ig. — Máv. üzemeltetőség Zágráb: egyenruha szállítására okt. 10-ig. — Máv. üzemeltetőség Kolozsvár: fagygyú szállítására nov. 3-ig. — Máv. üzemeltetőség Szombathely: pályafenntartási fák szállítási biztosítására okt. 27-ig. — Kir. járásbizottság Szamosújvárt: 200 köbméter bukkfa szállítására okt. 26-ig. — M. kir. államépítészeti hivatal Dicsőszentmárton: gogán-váraljai állami iskola udvarának rendezésével kapcsolatos munk. latokra okt. 17-ig. E hírdetmények a kamara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— (Halálhíradás.) Zwilling-er Tibike, Zwilling-er Norbert, az egeresi gipsz- és műtrágyagyár igazgatójának és neje, szül. sepsiszentgyörgyi Veres Arankának nyolc esztendő kis gyermeke, tegnap reggel öt órakor elhunyt. A kis halottat ma délután négy órakor temetik az egeresi róm. kath. sírkertben.

— (Fegyelmi vizsgálat egy rendőrkapitány ellen.) Balázs János beregszászi rendőrkapitány ellen Beregszász megye alispánja több rendbeli panasz következtében fegyelmi vizsgálatot rendelt el. Balázs János az alispáni intézkedés megfélembre, de a felelősséget a közgazdálkodási bizottság elutasította s a fegyelmi vizsgálat bevezetését helybenhagyta.

— (Karácsonyi bazár.) A lendes karácsonyi bazár, melyet minden évben rendezni szoktak, az idén is megtartják iparosaink. Az ipartestület előjárása ugyanis e hó 6-án tartott ülésén foglalkozott ezzel az ügygel s elhatározta a bazár rendezését, melynek előmonkálataira a rendező bizottságot meg is alakította. A rendező bizottság élén Hevesy József, az iparos-egylet elnöke áll, kinek az eddigi bazárok sikerei is tulajdoníthatók.

— (Majláth püspök Szamosújvárt.) Majláth püspök, ki a kolozsi eszterházi kerületben négy hétig tartó bérma-körutját befejezte e hó 7-én reggel utazott Szamosújváron keresztül Kolozsvárra. Az állomásnál nagyszámú közönség fogadta. Ott volt a helyi papság, az örm. kath. elemi fiú- és leányiskola tanulói. Midőn a vonat berobogott hatalmas éljen zúgott fel és a főpásztor alakja tűnt elő a kocsi ajtajában. Midőn a vonat megállott, a főpap kiszállt kocsijából és Todorfi Lukács polgármester, — ki a főpásztor keresztül utaztatóról csak akkor volt tudomás, — rövid, de szívvel jövő keresetlen szavakkal üdvözölte. A püspök köszöntet fejezte ki az üdvözlést és óhaját vajna minél előbb eljőhetne a jó szamosújváriakhoz. Mindenkihez volt egy kegyes szava és midőn a vonat fűtve jelezte a tovább indulást az ifjusereg éljen kiáltása kísérte a tova robogó vonatot.

— (Lázongó huszárok.) A szamosújvári honvédszázak sem valami nagy örömmel fogadták azt a hírt, hogy a három évét kiszolgáltaknak még október 1-én tul is benn kell maradniuk. Nem tetszésüknek igyekeztek kifejezést is adni, s mint halljuk, e hó 6-án már megtagadták a szolgálatot. Hetedikén reggel egy köz-huszárt kettős fedezet mellett kísérték Kolozsvárra büntetésének megérdemelt elviselésére. Mint értesülünk a legénység semmiképpen sem akar belenyugodni abba, hogy három éven tul is szolgáljon, akkor,

mikor az édes otthon várja őket szeretetével, a katonai szubordináció elviselhetetlen terhe helyett.

— (A pénzeslevélhordók védelme.) Tekintettel a pénzeslevélhordók elleni sürű támadásokra és gyilkosságokra, az érdekeltek körök a levélhordóknak ilyen támadások ellen való védelmére a következő intézkedéseket vették tervbe:

1. A levélhordók — egyelőre Budapesten — csak bizonyos kisebb összegig kézbesítenek a házhoz. A most még nem határozott összegben felüli utványokat és pénzesleveleket csak a postahivatalokban adnak ki a címzeteknek. Ez külföldi nagy városokban már régóta szokásban van.

2. Azokban a budapesti házakban, a melyekben a fölépő használatát nem engedik meg, vagy amelyekben a fölépőt idejében és kellően meg nem világítják, a levélhordók nem kézbesítenek. Pénzeslevélhordók mellékelésén, vagy sőtét lépcsőn ezentul egyáltalában nem járnak.

3. Az esetleges támadásokra való tekintettel, a pénzeslevélhordók ezentul hatóság védőfegyverrel lesznek ellátva. Ezenfelül alkalmas jelzősípokat is kapnak, hogy a ház népének figyelmeztetést adják és veszedelem esetén esetleg segítséget kapjanak.

Ezek az intézkedések már legközelebb életbe lépnek.

— (Tudomásul!) Az útletem pincehelyiségekben történt katasztrófa óta felmerült rosszakaratu, valótlán és téves hírekkel szemben van szerencsém nagyra becsült verőmet, valamint az összes érdeklődő közönséget érte-íteni, hogy nem benzín, hanem idegen gázok által okozott tűz, csupán pince és raktárhelyiségben robbant, miért is üzletemben enaptól fogva is akadálytalanul és kettőzött szorgalommal dolgozva állok a nagybecsült vásárló közönség további becses rendelkezősére. Kiváló tisztelettel: Fuhrmann Károly, fűszer- és csamege kereskedő.

x Földszinti páholyt keresek nyegednapj bérletre. Cim a kiadóhivatalban.

x Beiratkozások a nemzeti zenekiskolába. A nemzeti zenekiskolába, hol a növendékek jeles szakavatott tanárok vezetés alatt nyerne a zene minden ágában kiképzést, naponta lehet beiratkozni Wessely-utca 14. sz. II. emelet d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig az igazgató Rónai Sándornál.

x Eladásokra vannak: Szálloda, kávéház, vendéglő, fűszer-üzlet, ecet-gyár, szatcs-üzlet, fodrász-üzlet, koremsa, házak és telkek, szőlők, úgy vidékre, mint helyben. Ételezni lehet: Placintár és Társa Mátyás király-tér 12. sz.

SZÍNHÁZ.

* San-Toy. Tegnap este nagy színházi eseményre készült Kolozsvár közönsége. San-Toy-t, Jones Sidney kínai operettjét hirdette a színpad és a színház egészen megtelt, erre a bemutatásra. Lehetetlen feladatunk vállalkoznánk, ha a San-Toy meséjét óhajtanánk ismertetni. Meséje egyáltalában nincs az operettnek. A muzsika fülbemászó, dalamos, mint a „Gésák” és a „Görög rab-zolga”, szerzőjének minden szerzeménye, bár ha ezt nem is mondhatjuk oly sikerültnek mint az előbbieket. A San-Toy nem is tudott oly népszerűsége szert tenni, mint a másik két nálunk is ismert és kedvelt operett, melyek a magyar színpadoknál még ma is állandó repertoár darabjai. Az operett hatása tulajdonképpen — hogy úgy mondjuk — a tömegjeleleket von. Mióta Jones Sidney tarka ruhás kínai asszonyai megjelentek a színpadokon, azóta mindig kiváló rokonszen-vőnkkel halmoztuk el a típegő exotikus anyonyokat. A San-Toy asszonyai épp olyanok, mint a többiek: szerelmes szívűek, butácskák, de kedvesek.

A kedvelt zeneszerző különben nagyon jól ért ahhoz, hogy könnyed, felbemaszó muzsikát produkáljon: olyat, mely nem számít örökéletre, — de viszont pillanatilag megfogja a hallgató fülét. A szívnkhöz nem igen férközhöz ez a zene, mely semmiesetre sem egységes, de hatásos. A San-Toy muzsikája is tetszett és a mily szívesen hallgattuk a „Gésák” és a „Görög rab-zolga” muzsikáját, épp oly gyönyörűségünk tellett a San-Toy zenéjében.

Ami az előadást illeti, nem beszélhetünk falrengető sikerrel, de mégis a körülményekhez képest elég szép eredményről számolhatunk be.

A szereplők igyekeztek tehetségük legjavát nyújtani: nem lehetnek róla, ha az operettnek nem volt meg még sem az a sikere, a minőt a nagy előkészületek megérdemelték volna.

Szóljunk előbb a két új tagról, kik tegnap mutatkoztak be a kolozsvári közönségnek. A címszerep: Lónyai Pirokka játszott. Ha áll az, hogy a szubretténekesnőktől nem kívánhatunk énekhangozt, akkor Lónyai Pirokka kitűnő szubrett. Viszont ha áll az, hogy az operette szubrettéktől temperamentumot, játékművészetet, kedvességet követelhetünk, — mi akkor inkább azt mondjuk, hogy Lónyai Pirokka kitűnő énekesnő. Különben konstátáljuk, hogy előnyös és kedves megjelenése, szívesen felelteti velünk az egyéb fo-yatékoságokat, sőt százát tesszünk egy ellen, hogy nagyon sokan testőrtisztul ruhájának hiányosságaiért, szívesen elnézik egyéb hibáit, melyek különben — legyünk jóakarataknak — talán csak az első előadás lázának tudhatók be.

A másik bemutakozó: Fehér Olga. A kisasszonynál már csupán egy kis énekbéli készséget konstátálhatunk. Az is néhol nagyon bizonytalan. Beszélni abszolút nem tud, mozdulatai szögletesek, modorosak. — Mai szerepéből azt véljük, hogy az igazgató — mondjuk — a negyedik énekesnőt címet és jellegét szánta neki; így hát nem

fenyegeti közönségünket valami különösen nagy veszedelem szereplésével.

A szobaleány híres szeretőt Szabó Mariska játszotta, a ki kellemes és szent-zenés meglepetést szerzett a közönségnek sikkes táncával, melyek nagyon tetszettek.

Kitűnő esteje volt tegnap Mátrai Kálmának, ki szerepét erős komikai hatással, minden tulzas nélkül játszotta meg. Mátrai alakítása nem közönséges ötletességről tett tanuságot, sőt mondhatjuk, tegnapi szerepe egyike a legsikerültebbeknek, mely osztatlan tetszést váltott ki a közönségből.

Kassai, mint mindig, tegnap is nagyon tetszett.

A kisebb szerepeket: Dezséri Gyula, Hunfi Imre, Szakács Andorné, Váradi Miklós, Mészáros Alajos játszották többször éneklés mellett keltve a nézőtérben, Ladiszlav József szép éneket, a szögletes játéka és a színtelen beszédmodor miatt nem élvezhetjük kellően.

A II. felvonásban „Pas-senoi”-t táncolt egy ifjú, bájos leány: Fekete Irén. Kecses tánc, plasztikus mozdulatai nagyon tetszettek és a közönség lelkes tapsal jutalmazta táncát.

Nagy gondoságot, ötletességet tapasztaltunk a rendezésben. A csoport felvonulások, a „hat kicsi nő” táblója, a mozgalmas színpad mind a rendezés kiválóságát dicsérte. E tekintetben nem lehet semmi kifogásolni valónk, sőt ha a kötelezőteljesítést illeték elismeréssel honoeránk, akkor inkább azt juttatjuk ki a díszletek: Strauss Béla budapesti színházi festő művészi kezét dicsérik. A pazar kínai, exotikus ruhák színes, tarka és szemnek kedves látványt nyújtottak. A „San-Toy” min enesetre megérdemli, hogy a közönség figyelmére méltassa s az előjelöléstől itélve slágerje is lesz az idei szezonnak.

(—g.)

Táviratok

Széll a királynál.

Budapest, okt. 7. é. 12 ó.

Széll kihallgatása alkalmával designálás nem történt. Azt a feltevést, hogy Széll kormányelnöksége újból előtérbe jutott, beavatott politikai körökben lehetetlennek tartják, mert Széll Budapesten és Bécsben is a leghatározottabban kijelentette, hogy semmi körülmények között nem vállalkozik a miniszterelnökségre. Ez nem is volt célja kihallgatásának, csupán információkat nyújtott a Felségének. Holnap reggel visszautazik Budapestre.

Széll különben roppant zárkózott és a kihallgatásra vonatkozólag a kérdézősködőknek csupán annyit mondott: Közel két óra hosszáig voltam a Felségénél és információkat a helyzetről legjobb meggyőződésem szerint. Eddig van és további kombinációkba nem mehetek bele.

* A „Magyar Nemzet” című félhivatalos a következőket írja: Széll Kálmán audienciáján designálás nem történt. Ami egyben a legközelebbi lépések tekintetében a kihallgatás során kialakulhatott, nem kerül egyelőre nyilvánosságra. Az a feltevés, hogy Széll kormányelnöksége újból előtérbe lenne, csak valószínűtlen kombináció. Széll Budapesten, Bécsben leghatározottabban kijelentette, hogy kinevezésre nem vállalkozik.

Körber kihallgatása.

Bécs, okt. 7. é. 12 ó.

Széll kihallgatása után Körbert fogadta a király. Körber délután meglátogatta Széll Kálmánt, kivel másfél óráig tanácskozott.

A függetlenségi párt hangulata.

Budapest, okt. 7. é. 12. ó.

Ma este számos képviselő jelent meg a függetlenségi pártkörben. Kossuth Ferenc javaslatára nem hívják össze a képviselőket a szegedi botrányért, mert kétségtelennek látszik, hogy a mai párt és politikai viszonyok között, nem kaphatnának Szeged polgárai, a magyar nemzethez illő elégtételt.

A katonai botrányhoz.

Budapest, okt. 7. é. 12 ó.

Lakolnak-e a bűnösök?

A „Magyar Szó” egy munkatársának a honvédelmi minisztérium egyik — politikai állásánál fogva illetékes tényszerzője kijelentette a következőket:

— Nem hiszem, hogy a kosszort tényleg katonák helyezték volna el, hanem olyanok, kik politikai célzatból zavart akartak csinálni. Ha a szegedi katonai hatóság eljárása úgy történt, mint ahogy a lapok írják, akkor az mindenben korrekt volt, mert előírás szerint felsőbb engedelem nélkül letett kosszort köteleességük eltávolítani akár a Hentzi, akár a Kossuth-szoborról. Ennek a köteleességnek tett eleget a katonai hatóság, még pedig igen határozatosan. Súlyos hiba és köteleességmulasztás volt, hogy a rendőrség nem segédkezett

a katonai hatóságnak, bár tudja a szabályzatot. Az ügynek a kosszort eltávolítóakra nézve semmi következménye nem lehet. Ők csak köteleességüket teljesítették; melynek érvényét kell szerezniök akadályok dacára is. Nem tűrhető az, hogy a hadsereggel bárki is packázzon. Ha van hibás, akkor az csak a szegedi rendőrség lehet.

Kossuth — Szegedhez.

Budapest, okt. 7. é. 12 ó.

Kossuth Ferenc ma táviratot intézett Szeged város polgáraihoz, melyben nyugalomra kéri őket, mert az igazság diadal-maskodni fog.

Katonák kosszoruja Batthyányi sirján.

Budapest, okt. 7. é. 12. ó.

A kerepesi-uti temetőben levő Batthyányi mauzoleumba ma egy kosszort találtak, melyre egy levél volt reáakasztva. A levélborítékon csak ennyi állott: „Feltéendő!” felbontották a levelet, melynek tartalma szerint a kosszort a 44-ik gyalog-ezred három évet kitöltött és visszatartott magyar ifjai nevében küldötték és a levél tartalma a következő: „Sikert kívánunk a nemzeti jogokért küzdőknek. Mi is is küzdünk a kétféle sas ellen, ha kell életünkkel is.”

Püspöki beiktatás.

Nagyvárad, okt. 7. é. 12 ó.

Szmrecsányi püspököt holnap iktatják be nagy ünnepélyességek közepette.

Nyugalom Szegeden.

Budapest, okt. 7. é. 12. ó.

Ma este fél 11 órakor teljesen helyreállt a nyugalom. A katonaság erősen nyomozza a kosszort letévit és eddig is már sokakat tartóztatnak le.

Katonai tüntetés.

Szombathely, okt. 7. é. 12 ó.

Tegnap három csoport huszár tüntetést rendezett a hadsereg ellen, de hamarosan leszerelték őket.

A szász trónörökösné visszatér.

Budapest, okt. 7. é. 12. ó.

Brüsszelből jelentik: Montigum grófnő Lujza hercegnő rövidesen visszatér Szászországba gyermekeihez. Férjéhez való jóvaló viszonya azonban még nincs megállapítva.

Gyilkosság és öngyilkosság.

Nagyszeben, okt. 7. é. 12 ó.

Fogarason Bucska tanító pillanatnyi elmezavarban leöntötte magát és tizenkét éves kis leányát égő petróleummal, úgy hogy mindketten meghaltak.

Égő nafta-források.

Budapest, okt. 7. é. 12 ó.

Bernből jelentik: Odessze itteni cég naftaforrásai nyolc nap óta lángokban vannak. A kár eddig 10 millió rubel. A tűz megközelíthetetlen.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Városi képviselő. Kérjük, szíveskedjen a cikk szerzője megnevezni magát, mert e nélkül közleményeket leadunk nem lehet. Főltelen diszkréciónról biztosíthatjuk önt.

B. L. Nagyenyed. A tudósítást azért közölhetjük csak ma, mivel a levélre nem volt rájegyvezve, hogy éjjel is kézbesítendő. A posta pedig — csodálatosképpen — nem volt oly előzékeny, hogy még a múlt éjjel kikészítette volna a levelet, hanem csak tegnap reggel kaptuk azt meg. Különben köszönet és szívvelyes üdvözlöt.

Felelős szerkesztő:

HERCEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a „Kis Pipa” vendéglő (Óvár, Szentlélek-utca 1.) tovább folytatom.

Első minőségű boraimat, melyeket gróf Teleky László Gyula ur pincéjéből szerzek be és ismert konyhamat ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe. Elfogadok havi előfizetéseket. — Zárkórú társaságoknak külön helyiség!

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

őzv. Ács Sándorné.

Ki eladó házát gyorsan eladni, ... vagy ... gyorsan kiadni akarla, forduljon

kiadó lakását a házak adásvétel és bérbeadás nyilvántartási

vállalathoz, hol egy vételre, mint bérbérvéni lakáskeresők leggyorsabban jutnak kedvező eredményre.

Értekezni: d. u. 3—5-ig. (Belkirály-2618. utca 16. szám. 29—60

